

Doc. dr. Ladislav Lašček, CSc., Ing. Alojz Flachbart

Příprava jednotek Ozbrojených sil SR pro operace mezinárodního krizového managementu v kontextu lisabonské strategie NATO

INFORMACE

Článek na základě publikovaných informací a údajů analyzuje a vyhodnocuje některé procesy z oblasti přípravy a formování nových způsobilostí jednotek Ozbrojených sil SR pro působení v podmínkách mezinárodního krizového managementu. V kontextu lisabonské strategie NATO STRATCON 2010 a programového prohlášení vlády SR z roku 2010 přibližuje plnění závazků Ozbrojených sil SR v této oblasti. Poukazuje na omezený zdrojový rámec rezortu obrany při zabezpečování těchto úloh. Důraz je položený na nové požadavky a priority v přípravě jednotek OS SR pro potřeby mezinárodního krizového managementu. Přibližuje změny v mandátu jejich působení a potřebu formování též nevojenských způsobilostí v operacích, ve kterých jsou jednotky Ozbrojených sil SR nasazeny.

1. Úvod

Ozbrojené síly SR v tomto období trvale působí ve více operacích **mezinárodního krizového managementu (MKM)** pod vedením NATO, EU a OSN. Zabezpečování plnění úkolů v této oblasti patří mezi hlavní součásti zahraniční a bezpečnostní politiky Slovenska. V podmínkách omezených ekonomických zdrojů pro sféru obrany a trvalého snižování obranných výdajů státu, v roce 2011 až na úroveň 1,08 % z HDP vystupuje oblast MKM jako prioritní součást budování a formování jeho obranných kapacit. V probíhajících operacích MKM – ISAF, ALTHEA a UNFICYP – se důraz trvale klade na udržení vysokého standardu plnění úloh a zabezpečení všestranné přípravy nových příspěvků do operací s důrazem na operaci ISAF v Afghánistánu. Vedle dosavadního úspěšného plnění úloh v MKM Slovensko začíná mít problémy v plnění akceptovaných závazků vůči NATO, hodnotí situaci ředitel obranného plánování NATO Frank Boland v únoru tohoto roku (Pravda 14. 2. 2011). V současnosti v 16 operacích a misích působí v zahraničí 540 příslušníků Ozbrojených sil SR. Na jejich působení v systému mezinárodního krizového managementu bylo v SR v roce 2009 vynaloženo 40 358 012 eur a v roce 2010 celkem 47 255 411 eur.

Programové prohlášení nové vlády potvrzuje kontinuitu základních priorit v působení ozbrojených sil SR v podmínkách MKM. Uvádí se v něm, že vláda SR udrží vysokou angažovanost ozbrojených sil v operacích mezinárodního krizového managementu pod vedením mezinárodních organizací a při tvorbě sil vysoké připravenosti NATO a EU. Přehodnotí míru zapojení OS SR do operací mezinárodního krizového managementu s cílem posílení jejich příspěvku do operace ISAF v Afghánistánu v souladu se strategií mezinárodního společenství, tzn. postupného odevzdání zodpovědnosti afghánským institucím (Programové prohlášení vlády SR 2010, Bratislava 2010, str. 49).

Efektivní v Alianci a též mezinárodně uznávané působení jednotek ozbrojených sil SR v těchto operacích pozitivně ovlivňuje další rozvoj jejich vojenských způsobilostí. Získaly zkušenosti z vysílání jednotek do krizových regionů, při plnění úkolů mimo území Slovenské republiky. Zvýšila se jejich interoperabilita s armádami členských států NATO a EU, v mnohonárodním spojeneckém bezpečnostním systému ve vedení celé škály operací. Realizace nových prvků v strategii nasazení jednotek Ozbrojených sil SR v mezinárodním krizovém managementu, především v operaci ISAF v Afghánistánu si vyžádala nejen změnu mandátu jejich působení usnesením Národní rady SR č.195/2010, ale i zvýšení pozornosti na formování nových, také nebojových způsobilostí v jejich přípravě. V Lisabonu přijatá nová strategická koncepce ve svých prioritách kromě jiného zdůrazňuje význam úspěšného ukončení mise ISAF v Afghánistánu přenesením zodpovědnosti za obranu a bezpečnost země na afghánské bezpečnostní síly. Předpokládaný odsun mezinárodních sil z Afghánistánu je plánován již na rok 2011, jeho ukončení se předpokládá v roce 2014.

2. Nové akcenty a priority v přípravě jednotek Ozbrojených sil SR pro operace mezinárodního krizového managementu

Ozbrojené síly SR plněním úkolů v operacích MKM získávají širokou škálu nových bojových způsobilostí a zkušenosti v podmínkách vedení asymetrických bojových operací mimo své teritorium a přispívají tak v rámci spojeneckého bezpečnostního systému k plnění přijatých mezinárodních závazků.

Na základě vyhodnocení působení Ozbrojených sil SR v operacích MKM bylo v roce 2007 rozhodnuto přehodnotit jejich účast v zahraničních operacích a misích z hlediska jejich počtu a místa působení. Již v průběhu roku 2007 v souladu s tím začaly změny, které znamenají posun k větší proporcionalitě zastoupení SR v operacích NATO, EU a OSN. Současně probíhá koncentrace účasti OS SR v menším počtu operací, a také úsilí zvýšením potenciálu působit efektivněji z hlediska bezpečnostního, politického, a perspektivně i z hlediska ekonomického. Na základě tohoto záměru se OS SR zapojují do těch operací, které jsou v zahraničně politické orientaci SR a v jejich spojeneckých závazcích prioritními a které budou napomáhat rozvoji jejich způsobilosti v souladu s cíli sil tj. v Afghánistánu, na Balkáně a na Kypru. Praktickým vyjádřením tohoto postupu bylo i ukončení působení příslušníků OS SR v Iráku a na Golanských výšinách. Při současném posilňování mise v Afghánistánu ukončila působení v září roku 2010 slovenská mise v Kosovu. Citované nové Programové prohlášení vlády se dá charakterizovat jako potvrzení kontinuity základních priorit v působení OS SR v podmínkách mezinárodního krizového managementu. Nový ministr obrany SR Ľubomír Galko při svém ustanovení do funkce také potvrdil, že bude pokračovat v kontinuitě procesů, které se týkají především plnění našich závazků vůči NATO a EU (Obrana, 7/2010. str. 4).

Slovensko v současnosti svou pozornost zaměřuje zejména na operaci Severoatlantické aliance v Afghánistánu. V rámci operace ISAF v současnosti působí 314 profesionálních vojáků Ozbrojených sil SR. Tuto operaci jako nejvyšší prioritu Aliance potvrzuje lisabonský summit NATO 2010. Účast Ozbrojených sil SR v této operaci je výrazným důkazem slovenského odhodlání stát se odpovědným a spolehlivým spojencem

v bezpečnostním systému Aliance. Na základě jednání se spojenci a impulzů z výsledků jednání neformálního setkání ministrů obrany členských zemí NATO v Bratislavě v roce 2009 bylo původně rozhodnuto počet příslušníků Ozbrojených sil SR v operaci ISAF zdvojnásobit. To představovalo vzhledem k počtům příslušníků Ozbrojených sil SR v misi v Afghánistánu v uvedeném roce přibližně 480 vojáků. Tento původní záměr však především dopady hospodářské krize a omezeného zdrojového rámce rezortu neumožnily dosáhnout. Vojáci Ozbrojených sil SR v Afghánistánu působí kromě ženijní a strážních jednotek i na pozicích velitelství *Task Force South* v Kandaháru, provinčním rekonstrukčním týmu (PRT) v Uruzgane a ve výcvikovém týmu (OMLT) pro Afghánskou národní armádu (ANA) na základně v Tarín Kowt.

Výsledkem práce slovenského kontingentu jsou kromě strážní služby, statisíce metrů čtverečních odminovaného terénu, stovky zničených nevybuchlých min, munice a raket. Je to také množství opevňovacích stavebních prací, opravené plochy letiště a další práce v provinčních rekonstrukčních týmech i v operačních výcvikových styčných týmech při výcviku afghánské národní armády. Od začátku působení Ozbrojených sil SR v operaci ISAF například slovenští ženisté odminovali 701 820 m² za pomoci mechanismů, 548 115 m² ručně a vyhledali 2038 kusů munice (Obrana, 6/2010).

Kromě tradičních schopností formovaných u jednotek ozbrojených sil spojených s výcvikem útočné a obranné bojové činnosti přibývá výcvik nových schopností, který vyžaduje úspěšné zvládnutí úkolů v podmínkách působení mezinárodního krizového managementu. Jedná se o výcvik doprovázení a ochranu konvojů, výsadek z vrtulníků, hlídkování, činnost v kontrolních bodech, působení zásahové jednotky, odstraňování a ochrana proti nástrahám výbušným systémům a další.

3. Změna mandátu a odstranění národních omezení v působení vysílaných jednotek OS SR do operací MKM

V minulosti dlouhodoběji zdůrazňované formování nových způsobilosti jednotek pro potřeby plnění úkolů MKM bylo mj. projednáno také na bratislavském setkání ministrů obrany NATO v roce 2009. K hlavním tématům tohoto jednání patřila analýza hodnotící zprávy operace ISAF generála S. McChrystala, který byl v té době hlavním velitelem jednotek nasazených v operaci, po kterém převzal velení v operaci generál D. Petraeus. I na základě informací a podnětů této zprávy byl schválen dokument, ve kterém všechny členské země jednomyslně souhlasily s odstraňováním národních omezení v působení vysílaných vojáků do této operace. To umožňuje jejich pružnější a operativnější nasazení a účinnější využití dle požadavků jednotlivých velitelství v ISAF. Z důvodu takzvaných národních omezení, mohly jednotky Ozbrojených sil SR, zejména ženisté, působit pouze na základnách, a ne mimo ně. Slovensko především z důvodu přijetí závěrů bratislavského zasedání ministrů obrany a lisabonské strategie NATO přehodnotilo a rozhodnutím Národní rady SR ze dne 7. 12. 2010 zrušilo národní omezení ve vysílání svých vojáků do operaci MKM.

Byl schválen nový mandát jednotek Ozbrojených sil SR působících v misích v Afghánistánu a Bosně. Současný mandát umožňující nasazení 314 vojáků v klíčové misi v Afghánistánu se rozšířil na 348 příslušníků ozbrojených sil. Dané rozhodnutí však vyžaduje přijmout také opatření pro adekvátní zvýšení bezpečnosti nasazených jednotek,

především zvýšení počtů o vojáky, kteří by je měli chránit. V první etapě v roce 2010 byla vyslána 57členná hlídací jednotka na ochranu multifunkční ženijní roty, která uvolněním některých národních omezení v parlamentu bude moci působit nejen v areálu dnes největší základny NATO na světě v Kandaháru, ale i za jejími hranicemi, v celém operačním prostoru mise ISAF.

Realizoval se také záměr vyslat i čtyři specialisty a dva speciálně vycvičené psy na likvidaci nevybuchlých výbušných prostředků, odborníků v oblasti EOD (Explosive Ordnance Disposal), ve které OS SR vybudovaly Centrum Excellence v rámci Aliance.

V Afghánistánu by měla také působit maximálně 20členná jednotka speciálního určení (SOTU – Special Operations Task Unit), která bude pomáhat s výcvikem a budováním afghánských národních bezpečnostních sil. Je předpoklad, že bude plnit i další úkoly spojené s ochranou koaličních sil. Její roční náklady dosahují 3,2 milionu eur. Dalších maximálně šest vojáků má působit na velitelstvích mise ISAF, čímž by Slovensko mohlo mít na těchto postech 12 příslušníků ozbrojených sil. Roční náklady na takové rozšíření jsou vykalkulovány na téměř 850 tisíc eur ročně. Zvýšení o další čtyři vojáky vyžaduje rovněž v souvislosti se zvyšováním počtů příslušníků mise národní podpůrný prvek (NSE – National Support Element), ve kterém je v současnosti 12 vojáků. Roční náklady na nové vojáky představují 600 tisíc eur. Po změně mandátu, který Národní rada SR schválila, přejdou příslušníci operačních rekonstrukčních a výcvikových týmů zpod velení a spolupráce s Nizozemskem pod velitele celé operace ISAF. Strážní jednotky přecházejí zpod kanadského resp. nizozemského velení pod velitele operace ISAF.

Slovensko také v prvních měsících roku 2011 na základě schváleného mandátu vyslalo 43 vojáků do vojenské operace Evropské unie EUFOR ALTHEA na jih Bosny a Hercegoviny. Příslušníci nové jednotky budou monitorovat prostor a zajišťovat styk s představiteli místní samosprávy stanovené oblasti působení mise. Budou mít na starosti i tzv. styčnou činnost a spolupráci s vládními, nevládními organizacemi a strukturami mezinárodních organizací v prostoru vojenské operace s cílem zajistit adekvátní reakce EU na případné změny bezpečnostní situace. Charakter mandátu vysílaných jednotek do operací MKM, taktéž národní omezení v jejich působení v ozbrojených konfliktech mimo území státu, tak vystupují jako důležitý faktor jejich přípravy pro plnění úkolů v podmínkách MKM a formování jejich schopností, v tomto případě dle potřeb a požadavků formulovaných v dokumentech lisabonského zasedání Aliance v roce 2010.

4. Zvyšování úloh nebojových schopností v přípravě příslušníků OS SR pro jednotky mezinárodního krizového managementu

V Afghánistánu, nástupem do funkce amerického prezidenta B. Obamy, dochází k prosazování nové strategie působení spojeneckých sil v této operaci, kterou americký prezident představil 27. března 2009. Strategie klade důraz i na civilní působení v této zemi, na boj s korupcí a orientaci na rozvoj. Přehodnocením strategických přístupů dalšího vedení operace ISAF, které vyústily do přijetí nové strategické koncepce

NATO na summitu Aliance v Lisabonu – STRATCON 2010 – vystupují do popředí v současnosti také vedle bojových, formování nebojových schopností jednotek MKM. Patří k nim výcvik domácí armády a bezpečnostních sil, stabilizační, humanitární a mírové operace zaměřené na budování samosprávy, budování nezbytné logistické infrastruktury, podpora civilního obyvatelstva, rozvoje a bezpečnost země. V rámci operace ISAF se nebojové schopnosti stávají klíčovým proto, aby Afghánci mohli postupně převzít vládu nad svou zemí do vlastních rukou, což mj. zdůrazňuje lisabonský summit NATO 2010.

Tyto činnosti jsou zajišťovány mezinárodními operačními výcvikovými styčnými týmy (OMLT – Operational Mentoring and Liaison Team) a provinčními rekonstrukčními týmy (PRT – Provincial Reconstruction Team) v této operaci.

V přípravě příslušníků pro tyto týmy je nezbytné zvládnutí nové způsobilosti v podobě moderních manažerských metod a postupů jakými jsou například koučink nebo mentoring, využívané v práci příslušníků těchto týmů. Tyto metody nevystupují jako typické formy práce v profesionalizovaném vojenském prostředí a pozice profesionálních vojáků nejsou v těchto strukturách označovány velitelskou hierarchií, ale jako mentorské. Významné úsilí koaličních sil je tak směřováno na pomoc afghánskému lidu porazit povstalce, kteří ohrožují zemi, na asistenci při zajištění bezpečnostního prostředí pro každodenní život. Jedná se o působení ve společnosti s respektováním její kultury, zvyků, náboženství, společenských a kmenových základů tradiční společnosti. Teoretická příprava příslušníků jednotek k zvládnutí historie, tradic a kultury země tak patří k důležitým předpokladům úspěšného zvládnutí úkolů příslušníků této mise.

Vojáci OS SR začlenění v rámci aktivit provinčních rekonstrukčních týmů (PRT) realizují projekty civilně-vojenské spolupráce (CIMIC – Civil Military Cooperation) v provincii Uruzgan. Práce na projektech CIMIC, které se dělí na krátkodobé – například pomoc při opravách mostů, vrtání studní a zásobování – a dlouhodobé, které se týkají výstavby škol, vodovodů, silnic a podobně – jsou vzhledem k potřebám rozvoje domácí ekonomiky zadávány pokud možno místním firmám, které si při zajišťování prací řeší i problém ochrany. Za hlavní roli týmů je v současném období považováno stabilizovat bezpečnostní situaci v provincii a podporovat probíhající reformy společnosti. Tyto úkoly jsou stručně označovány jako **koncept tří D** – Diplomacy (diplomacie), Defence (obrana) a Development (hospodářský rozvoj). Slovenská účast je v těchto aktivitách limitována bez vyčlenění finančních prostředků na spolufinancování těchto projektů (Obrana, 6/2010, str. 13).

Vyvrcholením téměř 16leté úzké spolupráce Ozbrojených sil SR s národní gardou amerického státu Indiana má být vytvoření společného operačního výcvikového a styčného týmu (OMLT), který bude působit v Afghánistánu. O vytvoření společného slovensko-amerického týmu pod slovenskou vlajkou v Bratislavě v září 2010 jednali náčelník Generálního štábu Ozbrojených sil SR generál Bulík a velitel národní gardy státu Indiana generálmajor R. Martin Umbarger. V případě potřeby povolává Ministerstvo obrany USA příslušníky gardy i do zahraničních operací. V současnosti například působí z národní gardy amerického státu Indiana v Afghánistánu kolem 900 příslušníků, kteří mají základnu v provincii Chóšt. Federální vláda financuje přes 90 % akcí národní gardy, přičemž zbývající podíl přichází do jejich rozpočtu od jednotlivých států. Slovenský příspěvek do výcvikového týmu by měl být v počtu

15 vojáků. K aktuálním požadavkům velení ISAF na přípravu těchto jednotek patří formování jednotek bojové podpory služeb pro operační výcvikové a styčné týmy pod označením CSS OMLT (Combat Service Support Operational Mentor and Liaison Team). Vybudování bezpečnostních sil v Afghánistánu, které budou schopné plnit svoji úlohu, bude podle názorů velících generálů trvat delší dobu, ale je nezbytné pro úspěch mise (Obrana, 6/2010).

Z hlediska přípravy jednotek pro potřeby mezinárodního krizového managementu je pro Slovensko jednou z priorit ze zahraničně-politického hlediska oblast Balkánu. V misi KFOR v Kosovu sloužilo 138 příslušníků OS SR a od roku 1999 se jich v ní vystřídalo přibližně 2000. Působení mise bylo ukončeno v září roku 2010 z důvodu stabilizace bezpečnostních podmínek v oblasti a neuznání Kosova jako samostatného státu Slovenskem. Pouze náklady na odsun, který trval více než měsíc, dosáhly výše 1,5 milionu. eur. Při velitelství KFOR-Střed pracovala i finsko-česko-irsko-slovenská skupina civilně-vojenské spolupráce. Jejím úkolem bylo posuzovat projekty zejména v oblasti školství, zdravotnictví, infrastruktury, podpory malého podnikání a zprostředkovat pomoc při jejich realizaci. Informace byly získávány od styčných monitorovacích týmů a postupovalo se v úzké spolupráci s místní státní správou. K posledním realizovaným projektům patřila dodávka zdravotnických potřeb do zdravotnických středisek, vybudování mostu a dodávka generátorů do několika škol.

Slovensko v rámci vojensko-civilní pomoci přispívá zejména personálně a organizačně, protože rozvojovou pomoc realizuje prostřednictvím ministerstva zahraničních věcí. V rámci CIMIC projektů se nejnověji vyžaduje 30 až 50procentní spolufinancování z domácích zdrojů, aby se tak snižovala závislost místních komunit na KFOR.

V Bosně a Hercegovině do konce roku 2010 působilo ve vojenské operaci Evropské unie EUFOR ALTHEA 40 příslušníků Ozbrojených sil SR, z nichž 35 členů strážní jednotky v Sarajevu mělo na starosti vnitřní ochranu tábora velitelství. Tento prostor mírová mise koncem roku 2010 odevzdala, a proto byl mandát této strážní jednotky v daném roce ukončen. V operaci byla nasazena i slovenská vrtulníková jednotka se dvěma vrtulníky Mi-17 s 33členným leteckým personálem. Čtyři důstojníci OS SR působí na velitelství operace ALTHEA. O dalším osudu a působení této mise jednali již na podzim v roce 2006 ministři obrany Evropské unie ve finském městě Levi. Vydali doporučení upravovat její struktury podle vývoje bezpečnostní situace v zemi a těžiště operace přenést na úkoly spojené s postkonfliktní rekonstrukcí v zemi a s bojem s organizovanou kriminalitou. V současnosti na základě uvedené změny mandátu jednotky došlo k transformaci příspěvku SR ze strážní jednotky na styčný pozorovací tým a nasazení nové schopnosti (LOT – Liaison and Observation Team) v počtu 43 profesionálních vojáků. Zároveň se Slovensko stalo velící zemí části mezinárodní operace ALTHEA v její regionálním koordinačním centru jih (Lead Nation v RCC South).

V mírové operaci OSN UNFICYP na Kypru plní také úkoly společný slovensko-maďarský vojenský kontingent. Slovensko jako vedoucí země v sektoru 4 v operaci OSN od února 2005 aktivně spolupracuje s podřízenou jednotkou obranných sil Maďarské republiky. Vojáci obou zemí dbají na dodržování příměří, přispívají k obnově a udržování práva a pořádku na ostrově. Součástí kontingentu v sektoru 4 jsou i důstojníci chorvatské armády. Slovenští a maďarští vojáci působí na Kypru od roku 2001. V současnosti slovenské zastoupení v této misi představuje 198 vojáků.

5. Příprava bojových skupin BG EU a jejich využití v podmínkách mezinárodního krizového managementu

Vedle nasazení příslušníků OS SR v operacích MKM patřila v uplynulém období k nejvyšším prioritám OS SR příprava a výcvik deklarovaných jednotek a schopnosti do bojových jednotek /uskupení Evropské unie (BG EU – Battle Group EU). Slovenská republika se tím aktivně zapojila do budování kapacit tzv. evropské obranné a bezpečnostní politiky a přípravou těchto jednotek vytváří základ pro jejich působení v operacích MKM. V rámci této politiky hraje významnou roli poměrně nová koncepce bojových skupin BG EU, která představuje relativně malou, ale vysoce flexibilní a účinnou vojenskou složku, již má EU k dispozici v případě potřeby rychlé reakce na vznikající krize ve světě.

Rozšíření spektra nabídky vojenských schopností pro potřeby EU je v současnosti charakteristické zformováním již druhé bojové skupiny BG EU. Slovenské ozbrojené síly se na výstavbě první bojové skupiny EU podílely s Českou republikou, která byla v pohotovosti (stand by) od 1.7. – 31. 12. 2009. Koncem roku 2009 vyvrcholila více než tříletá příprava druhé slovenské 347členné jednotky bojové skupiny Evropské unie pod polským vedením (POL-DEU-LAT-LIT-SVK BG EU). Společná polsko-německo-lotyšsko-litevsko-slovenská skupina pod vedením Polské republiky byla v operační pohotovosti v prvním pololetí 2010. Celkově se do přípravy a výcviku do obou bojových skupin zapojilo přibližně 800 příslušníků rezortu obrany. Vytvořením těchto skupin jsou úspěšně splněny závazky, které byly přijaty SR v rámci strategie budování evropských bojových skupin v uplynulých letech a je tím vyjádřena aktivní angažovanosti a participace Slovenska na obranné a bezpečnostní politice Evropské unie a konkrétní příspěvek k budování evropských obranných kapacit.

Za největší přínos přípravy těchto jednotek, jak uvádí brigádní generál Pavel Macko, je že: „*Vycvičené jednotky a personál dosáhly nové schopnosti a dovednosti, které nás posouvají dále na cestě k budování moderních a flexibilních sil schopných reagovat spolu se spojenci na měnící se charakter ozbrojených konfliktů a nové bezpečnostní hrozby a výzvy. Spolu s jednotkami přímo působícími v operacích mezinárodního krizového řízení představují ty nejlépe vycvičené jednotky, to nejlepší co v OS SR momentálně máme a jimi vynaložené úsilí bude v maximální míře využito na plnění úkolů v rámci operací MKM.*“ (Obrana, 1/2010, str. 11.)

Slovensko se také v rámci svého působení v podmínkách visehradské skupiny iniciativně zapojilo do diskuze o operacích mezinárodního krizového řízení a možného vzniku společné bojové skupiny EU těchto zemí v časovém horizontu po roce 2015. Podílel se na analýzách a odborných konzultacích připravujících realizaci tohoto záměru. Proto podporuje komplementaritu konceptu NRF (NATO Response Force) a bojových skupin BG EU pro potřeby MKM.

Zvláštní místo v přípravě a působení jednotek OS SR pro potřeby MKM v podmínkách Aliance a EU představuje vzájemná dvoustranná spolupráce a výměna zkušeností OS SR a Armády ČR v této oblasti. Na svém prvním společném zasedání ministři obrany České republiky Alexandr Vondra a Slovenské republiky Lubomír Galko 22. júla 2010 v Praze věnovali mimořádnou pozornost spolupráci při plnění úkolů obou armád v podmínkách MKM s důrazem na misi ISAF. Slovensko mimo jiné podpořilo a podepsalo během neformálního zasedání ministrů obrany členských zemí NATO 23. 10. 2009

v Bratislavě Deklaraci o další spolupráci při rozvoji vrtulníkových schopností, v rámci níž vede pracovní skupinu Česká republika. Podpisem této deklarace devět členských států NATO projevilo vůli přispět k mnohonárodní iniciativě v oblasti vrtulníků. Vrtulníky zůstávají kritickým požadavkem v operacích pod vedením NATO, zvláště v operaci ISAF v Afghánistánu, kde je nedostatečně rozvinutá dopravní infrastruktura, na přepravu vojsk, výstroje a široké škály materiálů pro působení vojsk horském terénu země. Pracovní skupina pro vrtulníky typu Mi odpovídá za vývoj mnohonárodního transportního programu NATO, který má pomoci zemím, které nemají zdroje na nasazení vlastní dopravní vrtulníkové způsobilosti.

6. Závěr

Příprava a udržení vysokého standardu plnění úkolů Ozbrojených sil SR v probíhajících operacích mezinárodního krizového managementu patří k prioritním úkolům formování jejich obranných kapacit a schopností v současném období. Dopady hospodářské krize, redukce rozpočtových zdrojů rezortu a pozměněná strategie spojenců především v operaci ISAF, zdůrazněná lisabonským summitem NATO, vyžadují zvýšené úsilí a změnu přístupů k formování nových schopností jednotek Ozbrojených sil SR připravovaných pro působení v zahraničních vojenských misích.

Nové požadavky se kladou kromě zvládnutí různých forem bojových činností v podmínkách asymetrického boje na nevojenské činnosti spjaté s přenesením odpovědnosti za obranu, bezpečnost a rozvoj na domácí síly především v operaci ISAF v Afghánistánu.

Vysoká profesionální a odborná úroveň plnění úkolů jednotkami Ozbrojených sil SR v podmínkách mezinárodního krizového managementu oceněna vysokými vojenskými a politickými představiteli NATO, svědčí o tom, že i Slovenská republika přispívá v rámci svých možností ke společnému úsilí Aliance a vystupuje jako spolehlivý a zodpovědný Alianční partner v systému mezinárodního krizového managementu.

Literatura:

- NEČAS, P., UŠIAK, J. *Nový přístup k bezpečnosti státu na počátku 21. století*. Akademie ozbrojených sil generála Milana Rastislava Štefánika, Liptovský Mikuláš, 2010.
- A Secure Europe in a Better World: European Security Strategy (ESS)* [tzv. evropská bezpečnostní strategie – EBS]. Brusel: Rada Evropské unie, 2003.
- Launching EU Battle Groups*. CAMERON, A. (ed), Londýn: Royal United Services Institute, 2007.
- Nová strategická koncepcia NATO: STRATCON 2010*. Bratislava: Slovenská atlantická komisia, 2010, <http://www.stratcon.sk>.
- Obranná a bezpečnostní politika EU. *Obrana*, Bratislava, roč. 15, 2007, č. 7.
- Programové prohlášení vlády*. Bratislava, 2010.
- Ročenka MO SR*, 2007, 2008, 2009. Bratislava.
- Vojenské způsobilosti EU a EDA. *Obrana*, Bratislava, roč. 16, 2008, č. 8.
- Způsobilosti a kapacity EU. *Obrana*, Bratislava, roč. 15, 2007, č. 12.